

F.B

avers

te deus in eternū. Qual aut debeat esse virginis sermo. ostendit sc̄tus Hiero. dicēs. Sit sermo virginis prudēs modestus et rarus. Un̄ dicit Amb. Custodi vgo vias tuas vt nō deliquas in lingua tua. Nā et vana loqui plerūq; crimē est v̄gini. Bona v̄ba loqui est signū bonitatis in corde. et ecōuerso mala loqui est signū p̄uersi cordis. Matt. xij. Ex abundātia cordis os loquit̄. Ergo dum vgo v̄l mulier turpia v̄ba loquit̄. signū ē mali cordis. Tri solūm? sup̄ Mat. Quale cor h̄z vnusquisq; talia verba loquit̄ et opa facit. Arestoti. iij. et b. Qualis vn̄ q̄sq; est taliter dic̄ et taliter opatur et talit̄ vivit. Quartū qd̄ x̄ps req̄rit i sua sponsa sine q̄ p̄dicta nō sufficiūt. ē diuitiaz abundātia. et he diuitie consistūt i virtutibus. Un̄ greg. Vere diuitie n̄ opes sed virtutes sunt. Ergo sponsa x̄pi d̄z habere humilitatē. exemplo Marie q̄ de se ip̄a dic̄. Ne sperit hūilitatē ancille sue. Un̄ Marie v̄ginitas deo nō placuisset si humil̄ non fuisset. Et q̄ patz q̄ castitas nō p̄dest sup̄be v̄gini. Un̄ auḡ. Melius ē humile coniugiu q̄ superba v̄ginitas. Itē sponsa x̄pi debet suare obedientiā et frangere p̄pria voluntatē. qz h̄ est valde meritoriu Culebius i epl̄is. Illuz die t̄m te bene viris̄se puta in q̄ p̄pria volūtatē abnegasti et desiderijs tuis resististi. Die rom̄m. Tantū virtuti adicies. q̄tum volūtatē p̄prie subtraxeris. Itē sponsa x̄pi d̄z suare caritatē. qz caritas ē optima virtutū. et qz castitas sine caritate deo nō plac̄. Bernar. Castitas s̄m caritate ē lampas s̄m oleo. subtrahere oleū et lāpas nō lucet. tolle caritatē et castitas nō plac̄. Un̄ greg. sup̄ Ezecl̄. Antiquus inimic̄ in nob̄ castitate si sine caritate fuerit nō timet. qz ip̄e nec carne premitur nec in ei? luxuria dissoluit̄. Et quibus patz qz vgo x̄pi q̄nto plus h̄z de hūilitate de obedientia et de caritate et de ceteris virtutibus tanto ē ditior. Et he diuitie tā nobiles sunt: qz solus de? opat̄ eas in nob̄. Gal. iij. Qui tribuit vob̄ sp̄m opat̄ virtutes in vob̄. vn̄ etiā Aug. Virtus tam nobil̄ est vt null? eā nisi sol? deus opet̄ in homie. Quintū qd̄ x̄pus requirit est qz sponsa sua sit sana et non languēs. Hec sanitas aīe attendit̄ in agilitate. qz inter oīa signa sanitatis p̄cipuū est agilitas in mēbris. Un̄ sponsa x̄pi d̄z eē agilis

ad bona opa. Sz vgo pigra q̄ diu dormit et bñ et laute comedit est languēs et multum infirma. Silt virgo illa q̄ de m̄ae visitat ecclesiam et seruit deo. et post prandiu vadit ad choream et fuit m̄do. est claudicās coram deo. Un̄ ip̄e dicit p̄ p̄phetā. Usq; quo claudicatis in duas ptes et c. Sextū qd̄ christus requirit et s̄m q̄ p̄dicta nō sufficiūt est. qz sp̄o sa x̄pi sit fidelis in amore sui sponsi. sic qz nulli placere d̄sideret nisi soli x̄po. Ap̄lis. Virgo cogitat q̄ dei sunt et quō placeat deo. Virgines enī que sponse x̄pi sunt. nō d̄nt diligētā adhibere sup̄ ornatū corporis. sed sup̄ ornatū anime. Unde Ciprian? in epl̄a. Quid q̄ v̄ginibus cū tereno cultu et corruptibilibz ornamentis. q̄ dum placere hoibus satagūt d̄nt offendunt. Un̄ etiā Aug? in li. ad sacras v̄gines. Dominica virgo nec ornatu capitis: nec habitu nec oculis erectis. sed cū vultu ad terram deposito p̄cedat. ne in se viles inducat amores. et si nō pereat. alijs p̄ditōis causa nō existat. Un̄ sponsa x̄pi diligenter debet se cauere ab illicito amore et a carnis libidine. qz v̄ginitas carnis cū corruptōe mentis similis ē sepulcris ab extra speciosis. et interi us plenis spurcijs. Un̄ Hiero. Nonnullae sunt virgines carne nō sp̄m q̄ntū corpus ē integru. s̄z aīma corrupta. Sed illa v̄ginitas hostia est x̄pi cuius nec mētē maculat cogitatio. nec carnē libido. Un̄ etiā Phil? de s̄m. bo. Virgo carne et nō mente nullū p̄miū h̄z in re. p̄missione. Un̄ eē Aug. Felicioz ei michi videt̄ mulier nupta q̄ nuptura virgo. habz enī illa qd̄ ista cupit. illa vni placere studet. ista multis. Un̄ virgo q̄ est sponsa x̄pi attendere d̄z qz vxor fidelis facit quidq̄d scit placere marito suo. sic et ip̄a debet facere christo Item sic vxor nō ostendit signa familiaritatis alijs viris in p̄sentia sui mariti. sic nec vgo i p̄sentia x̄pi qui vbiq; p̄ns est. et omnia verba mores et facta sue sponse considerat. Sz quantū ad terciū sciendū qz re illis q̄ in bonorant virgines quas x̄pus sic p̄mlegiamit et sibi p̄reelegit vt sint sponse ip̄ius. Nā ip̄s tales maxie punit. De b̄ quere exemplū aū sermone. xvi. C.

Aliū s̄monē de v̄ginibz. scz de sp̄ali matrimonio. q̄re sup̄ ser. cxiiij. k.

De angelis. Sermo. CLVIII.

etiā bonū Susanne in castitate pūgali lau-
 dam? s; bonū vidue Anne magis. s; tū bonū
 virgīs Marie anpōnīm? Un etiā damasce-
 nus. li. iij. Quāto āgel? hoie est supior. tāto
 āgītas nuptijs ē honorabilior. S; d. ali-
 quis. āre āgīnes sunt beatorēs. Rñdet q̄
 ppter virgīnū dignitatē. Nā xpc in nouem
 dignitatib; priuilegiāuit dignitatē āgīnūz
 que significatē sunt p nouē choros āgeloz
 Primū priuilegiū est q̄ virginitas ē the-
 saurus incōpabil sup oēs thesauros. Nam
 oīa regna mōdi et oē auz 7 oēs lapides p̄cio-
 si. nō pnt comparari āgīnitati. Et in signū b;
 xpus cōmēdando virginitatē ppat eaz the-
 sauro. dices in b; pmissis. Sile ē regnū ce-
 loz thesauro rē. Scōm pūilegiū ē q̄ vir-
 ginitas ē vita angelica. Amb. Qui n̄ nubūt
 7 vxores nō ducūt sicut angeli in terris sūt.
 Hiero. etiā dicit. In carne pter carnē viuere
 nō est vita bñana s; angelica. Quid em̄ sūt
 āgīes nisi hoīes celestes 7 angeli terrestres
 Un Amb. in li. de offi. Supgredīt virgini-
 tas conditōem bñane nature. p quā homīes
 angelū assilant. Tercū est q̄ āgīnes sunt
 regnū celoz. Nā dē? bitat in eis. Luc. xvij.
 Regnū dei intra vs ē. R; sic xps regnat i
 celo. in sanctis. sic in terra in āgīnib;. Ber.
 in eplā. Sola ē castitas q̄ in b; mortalitatis
 loco 7 tpe qndā statū immortal glie rēplen-
 tat. Q; aut xps in āgīnib; regit. patz qz vir-
 gīnes sunt dei relectio. Cāticoz. ij. Qui pa-
 scit inter lilia. i. āgīnes. Etiā ipse xps palcat
 eas cū sua dulcedie. 7 merito. qz ipse delicias
 carnis relinquit. id in xpo delicias inueniūt.
 De q̄ dulcedie dicit Bern. Cibus aīe est grā
 dei dulcissim? luauis 7 oēm bñs in se luani-
 tatem et delectamētū laporis. Quartum
 priuilegiū ē libri vite inscriptio. Nā ipse vir-
 gīnes a xpo sūt scripte in libro vite. Apoc.
 iij. Habet pauca noīa q̄ nō coīnq̄nauerūt re-
 stīmetā sua. Et subdit. Et nō delebo nomīa
 eoz s; libro vite. et de b; gaudere dnt virgīes
 et nō in uaitatib; hui? mōdi. sic in risibus et
 ludis. Mat. v. Gaudete qz noīa vā scripta
 sunt in cel. Un Aug. Gaudia āgīnū xpi sūt
 de xpo in xpo. cum xpo post xpm. p xpm. pē
 christū. Quintū est q̄ āgīes sunt ornat?
 celi 7 pulcritudo ecclie. Eccl. xliij. Species
 celi glā stellaz. i. āgīnū. Q; sicut stelle celuz

ornant. sic āgīnes eccliam. Stelle enī in die
 latent et in respē apparent. sic in fine mundi
 in resurrectōe nouissima claritas āgīnū ap-
 parebit. Un s; qlibet iusto dō illō Mat. xij.
 fulgebūt iusti tāq̄ sol. Sed āgīnes q̄ mū-
 dicā cordis 7 corpis seruauerūt. tūc p̄ cete-
 ris oibus clariores erūt. Un Amb. in libro
 d; āgītate. Pulcritudinē q̄s p̄t maiorē est i
 mare de core virginis. q̄ amat a rege: pbat
 a iudice. dedicat dño. cōsecratur dō. S; ma-
 li et luxuriosi tūc erūt deformes. nigri 7 gra-
 ues passibiles 7 imortales. qz mors fugit ab
 eis. sed casti tūc lucebūt p̄ alijs sic stella dif-
 fert a stella fm Aplm. Sextū priuilegiū
 est q̄ xps specialē dilectōem h; ad āgīnes.
 Quis enī offiē bonōs hoīes diligit. tñ specia-
 liter virgīnes p̄ oibus diligit. Prouer. xij
 Qui diligit cordis mundiciā. hēbit regem
 amicū. Beda sup Lucā. Sic xpc in summa
 pace natus ē vt le pacē diligere ostenderet.
 ita de āgīne nat? est vt se virgīnale de cus di-
 ligere demōstraret. Un etiā Hiero. Plus
 ceteris amat xps virgīnes. qz sponte tribuūt
 quod eis nō est impatū. Septimū est qd
 habebūt specialē aureolā. Est aut aureolā ad
 ditto ad glām electis cōmūiter debita. Pzo
 q̄ notādum qz virgīnes. martires 7 p̄dicato-
 res hēbunt specialē aureolā. Un querit
 vtz āgo q̄ violenter corripit pdat aureolā
 Rñdet scōz scōm L. d. qz nō. dūmodo ppo-
 situm virgītatis h; nec cōsentit i actū. Un
 legiē de bñā Lucia q̄ dixit. si me inuitā vio-
 laueris. castitas mihi duplicabit. i. p̄f vir-
 gīnitate 7 inuitā quā patere si corripetur
 Un dō in decre. Dū virgītas sū p̄sentū corz
 rumpit. meritū castitatis duplicabit. xij.
 .q. v. c. i. Item q̄nt vtz illa q̄ in carne est
 virgo: s; p̄positū h; p̄trahendi matrimoniū
 et i tali p̄posito moriē. vtz habebit aureolā
 Rñdet qz nō. qz ad aureolā cōsequēdā req̄-
 ritur p̄positū p̄petue āgīnitate Un albtus
 magn? 7 scōs L. d. dicit qz p̄ solū p̄sentūz
 in actū carnalē p̄dit āgīnitas cū in mēte cō-
 listat. S; recupari potest vt p; in Job anne
 euāg. quē xps de nuptijs vocauit. Ergo si ta-
 lis āgo in agone peniteret 7 mutaret p̄po-
 sitūz. sic aureolā acquireret. Et est sciēdū
 qz āgīnitas carnis p̄dita nunq̄ recupari p̄t
 Un dō i decre. De? nō p̄t facere s; corrupta

Sermo

F. A
revers

virginē .xxij. q. v. Si paul⁹. vñ ec̃ Hiero.
Audenter loquor. cū omnia possit de⁹. suscita/
re tñ non p̃t ḡginē post ruinā. valet quidez
liberare de pena. s̃ nō valet coronare corru/
ptam. Cñ etiā Jhd. de sum. bo. S̃m̃e p̃ctm
p̃ p̃niam recipit vulnez sanitatē. ḡgitas autē
si labit̃ nulla p̃nā rep̃at̃ ad integritatem.

Querit̃ vtz meli⁹ sit fuare ḡginitatē cū
voto q̃ s̃m̃ voto. r̃ndet̃ q̃ meli⁹ est fuare cū
voto: qz hō se totū offert deo p̃ vti. Cñ sic
mai⁹ ē dare arborē cū fructu q̃ solū fructuz
s̃m̃ arborē. sic etiā est de virginitate que fuat̃
cum voto. et de virginitate que seruat̃ s̃m̃
voto. Nā sic pl⁹ peccat q̃ p̃ votū fr̃git̃ p̃m̃
sum. sic etiā pl⁹ meret̃ fuado votū. Attamē
nō est leuiter vouendū. qz qñ p̃ modū m̃t̃
monū p̃rab̃sit. ḡnter xpm̃ in hoc offendit.
De hoc quere sup̃ f̃m̃oe. xxvi. p̃. Octa
uum p̃uilegiū est q̃ virgines sunt sponse xpi.
Nam ip̃e xps̃ est summ⁹ pontifex. de quo d̃
Leui. xxi. summ⁹ pontifex virginē ducet vxo
rem. Et ex h̃ sequit̃ q̃ ip̃e virgines sūt regi
ne. qz h̃nt̃ xpm̃ regem gle. p̃ sponso. Psal.
Asitit̃ regia a dextris tuis in vestitu deaura
to. .xc. Cñ etiā Cyprian⁹ in li. de virginitate.
Virginitas ē soror angeloz. victoria libidi/
num. regina virtutū. possessio omnium bonozū.

Nonū p̃uilegiū ē q̃ virginitas p̃cipa/
tū tenet tā in celo q̃ in terra. Cñ Hieroni⁹
In oī sexu q̃ ḡdu pudicia obtinet p̃cipa/
tū. Notanter dicit̃ sexū q̃ ḡdu. qz duo sūt sex⁹
scz masculin⁹ et feminin⁹. In masculino tenz
p̃cipatū xps̃. in femino ḡlosa ḡgo Maria
Item in ḡdu. In p̃phetis Jobes baptista.
In p̃dicatoribz noui testam̃ti Paulus q̃ est
virgo. Cñ r̃ p̃ponit̃ Petro in sigillo pape.
Et fr̃q̃nt̃ depingit̃ rome ad dextrā xpi. r̃ pe
trus ad sinistrā. vt p̃z in ec̃cia ip̃ius beati pe
tri. In euangelistis beat⁹ Jobānes euange
lista q̃ est virgo. In maritibz b̃tis Stepha
nus. p̃thomartir. r̃ Laurētius q̃ sūt virgines
In confessoribz Nicolaus r̃ Martinus qui
sunt ḡgines. ḡ bonozabiliores sūt virgines
coram deo hoibus r̃ āgelis. H̃ Quātū
ad sc̃dum sciendū: qz xps̃ sex requirit in sua
sponsa. quoz si vnū defuerit. nō sibi placz il/
la sponsa. Primū est pulcritudo q̃ cōsistit
in puritate sc̃cie. Cant. iij. Tota pulcra es
amica mea et macula n̄ est in te. Ergo q̃nto p̃

scientia virginis est purior. tanto corā xpo ip̃a
est pulcrior. Ideo virgo d̃z diligētē custodi
re faciem aīe. i. cōscientie nō solū a nigredie
p̃cti mortāl. sed ec̃ a puluere venialiū. qz ve
nialia animā maculat. s̃ mortalia denigrant
Et ponit̃ exemplū q̃ aliqui denigrat̃ imago.
q̃ videri n̄ p̃t. et aliqui obscurat̃ q̃ videri p̃t
sed nō plene discerni. Et p̃pter hāc d̃m̃tia
dicit̃ Greg. Veniale obscurat̃ mortle obte/
nebrat̃. Ergo sic vxo solet facie suā lauare:
et eā mūdā fuare r̃ fr̃q̃nter specula inspi
cere. vt si viderit. in speculo aliquā maculam
in facie statim eā deponat. Sic virgo xpi la
uare debet facie sc̃cie sue p̃ contritōem r̃ cō
fessionē. et specula inspicere. i. mandata dei
p̃siderare. Cñ. b. Greg. Specula sūt man/
data di. Et si de p̃bendat aliqui maculā. illā
p̃ confessionē abluat. Cñ Bern. diē. Ama
confessionē si affectas decorē. Secunduz
qz xps̃ requirit in sua sponsa est nobilitas.
Nō sufficeret q̃ sponsa sua esset pulcra: ni
si etiā essz nobil. Nec at̃ nobilitas attenditur
in honestate mox et custodia sensū. Et q̃nto
honestius et meli⁹ custodit̃. tanto ē nobili
or. Can. vij. Quā pulcra sūt gressus tui. Cñ
honestas sponse xpi stat in h̃ q̃ nullus malū
loquat̃ de ea. s̃ ut aliḡ edificent̃ de p̃uerfatōe
ip̃ius. Ut aut̃ teipm̃ custodias ab omibz illi/
citis oculos tuos auerte. Cñ Greg. Nō li
cet itueri qd̃ n̄ licz p̃cupiscere. Itē custodiē
d̃z aures ab auditu maloz. Jhd. Nulla au
rem tuā f̃monū impudicia subrepat. van⁹
f̃mo cito polluit̃ mētē. et facile agit̃ qd̃ libet̃
audir̃. Itē custodire d̃z man⁹ ab illicito ta/
ctu. et pedes ab inutilibz discursibz. Bern.
Solent ḡgines q̃ vere virgines sūt semper
esse pauide. et nunq̃ secure. vt aut̃ corp⁹ vir
ginis custodiat̃ et bñ regat̃. tūc optet eā mo
derat̃iā et abstinentiā tenere. qz p̃ abstinentiā
caro domat̃: Cñ Hugo de sancto victore.
Parca enī vita occidit̃ vicia. libidinez extin
guit. virtutē nutrit. animū roborat. mētēz ad
celestria elcuat. Terciū qz xps̃ requirit̃
sponsa sua. sine q̃ alia dno nō valent. ē sapiā.
Et illa attēdit̃ in loci de discreta. Nā spon
sa xpi d̃z se custodire in verbis: vt dicere pos
sit cū ps. Os meū loquet̃ sapiam. Et plius
qui audit. eā loq̃ntē dicere possit illud psal.
Diffusa ē grā i labijs tuis. p̃pterea bñdixit̃

F.B
revers**A**ngeli eorum sem

pervidet facie patris mei qui in celo est. Mat. xvij. Et quod hodierna die pagini festum sancti Michaelis et omnium angelorum. Ideo in presenti festo de angelis quatuor sunt dicenda. Primo quare festum angelorum solenniter sit celebrandum a nobis. Rursus quod propter tria. Primo propter multitudinem angelorum quorum festum hodie paginamus. Circa quod queritur vtrum angeli sint in aliquo magno numero. Rursus de secundum scriptum I. I. q. sic. Nam excedit omnem numerabilem et visibilem multitudinem. Unde etiam Dionysius in de celesti hierarchia. Excedentes numerum nostrorum materialium corporum. Apoc. vij. Vidi turbam magnam quam nono dinumerare poterat. Facilius enim quam stellas celi et guttas maris et folia arborum numeraret quam numerum angelorum. Non si festum vnum sancti solenniter est celebrandum. quod tunc de festo totorum angelorum. Secundo vtrum ipsis angelis vicem recipiunt. Gaudet enim de nostra conversione et de bonis nostris. Unde et nos etiam hodie gaudere debemus de ipsis. Luc. xv. Gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentem agere. Unde etiam Bernardus super cantica. Gaudent angeli in conversione peccatorum salutem omnium suscipientes. Lacrimae enim penitentium sunt vinum eorum. Tertio vtrum pro honore quem hodie ipsis exhibemus pro uocem eorum ad seruandum nos in futurum. Nam hodie expirat annus suorum eorum. non merito vno die sunt deuote a nobis honorandi. qui nos pro totum annum singulis diebus fuerunt et nos custodierunt. Nunquam enim aliquis nostrum vixisset pro annum nisi angeli eum custodiuissent. ps. Angelis suis deus manus dedit et cetera. et omnibus vultibus tuis. Ergo quicumque desiderat vtrum angeli sibi in futuro anno seruiant. hodie deus eos deuote honorare et festum eorum solenniter celebrare. h. Secundo queritur quare angeli seruiunt nobis hominibus. Rursus quod triplici ratione seruiunt nobis. Prima ratio est caritas quam habent ad salutem nostram quod perfecte diligunt nos. et multo sincerius quam pater vel mater soror vel frater. Et nunquam aliquis intantum desiderat bonum cognati sui sicut ipsi desiderant bonum nostrum et salutem nostram. Secunda ratio est propter christum et eo quod christus est frater noster. et Maria que est domina angelorum et mater nostra. Tunc ipsi angeli in hominibus pro nobis seruiunt honorant christum qui est frater noster. Unde ps. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Et

Job. vii. dixit Ihs ad Maria magdalena. Vade ad fratres meos et dicis. Ascendo ad patrem meum et patrem vestrum. vbi christus noiat nos fratres suos. et quod sic fratres alie regis honorant a subditis ipsius regis. sic et nos honoramur ab angelis tanquam fratres regis celestis. Tercia causa est propter seipsum. quod ruina eorum est pro nos repanda. Et etiam propter meritum ipsorum accidentale. Circa quod queritur vtrum bonis assumantur ad ordines angelorum. Rursus quod omnes electi assumunt ad ordines angelorum. Quidam ad inferiores. quidam ad medios. quidam ad superiores secundum diuersitatem merito suorum. vtrum dicit Gregorius. Sed beatus Hugo super omnes choros angelorum exaltata est. Unde canit de ea. Exaltata es sancta dei genitrix super choros angelorum ad celestia regna. Item queritur vtrum gaudium custodierit angeli angeat ex beatificatione bonis custoditi. Rursus quod secundum Bonauenturam. quod essentialia primum ex his non angeat. sed accidentale. Nam angeli ministrando alijs bona opera faciunt. ideo primum accidentale merentur. **Tercio** est sciendum quod angeli seruiunt nobis in vita. in morte et post mortem. In vita fuerunt peccatoribus penitentibus et perfectis. Peccatoribus seruiunt primo in hoc quod custodiunt eos ne a demonibus totaliter occidantur. Nam cum quis peccat mortali. tunc immediate demerit quod demones ei collum frangeant et ducerent eum ad infernum. Sed sancti angeli arcant demones ut non possint exercere malicia suas in peccatorem vtrum libenter facerent. Unde quicumque peccator longo tempore. scilicet pro decem vel viginti annos vixit in peccatis de his reuerentiari deus deo et angelis quod eum in talibus peccatis sic custodierunt. Secundo fuerunt peccatoribus vtrum cum non desisterent a peccatis. tunc frequenter reprehendunt et admonent eos vtrum satis faciant et a peccatis cessent. et proponunt ipsis peccatoribus interius sepe quod pro momentaneo peccato pena eterna incurrant. gloriam eternam perdant. et christus pro omnibus laboribus suis non satisfaciunt. Tertio seruiunt peccatoribus in hoc vtrum cum desistere a peccatis nolunt. tunc sepe eos retrahunt. ne tamen peccent quantum volunt. Sepe enim affuit voluntas et desinit facultas. et hoc ex prouidentia angelorum. Et in signum huius legit Numeri xxiij. quod cum Balaa ex auaricia iret ad maledicendum populo israel. sedens super asinam ab angelo sancto impeditur. quod angelus enagauit gladium. quem cernens asina auer tebat se in via et iunxit se parieti etc. Tunc balaa asinam percussit et ipsa locuta est. Cur me